

V.I. Lê-nin và Quốc tế Cộng sản

Nguyễn Anh Tuấn¹

¹ Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội.
Email: nguyenganhtuantr@gmail.com

Nhận ngày 10 tháng 4 năm 2020. Chấp nhận đăng ngày 9 tháng 5 năm 2020.

Tóm tắt: Được dẫn dắt bởi các tư tưởng V.I. Lê-nin trong suốt gần một phần tư thế kỷ (1919-1943), Quốc tế Cộng sản đã trả lời rõ ràng những vấn đề căn bản đặt ra trước giai cấp công nhân, trước nhân loại: vấn đề chiến tranh và hòa bình, cuộc đấu tranh vì dân chủ, chống chủ nghĩa phát xít, sự phát triển của phong trào giải phóng dân tộc, vai trò của chủ nghĩa xã hội và phương thức huy động quần chúng đứng lên tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa. Ngược lại, nhiều tư tưởng do Quốc tế Cộng sản nêu ra đã được bổ sung vững chắc vào kho tàng lý luận chủ nghĩa Mác - Lê-nin.

Từ khóa: Chủ nghĩa Mác - Lê-nin, V.I. Lê-nin, Quốc tế Cộng sản.

Phân loại ngành: Triết học

Abstract: Led by V.I. Lenin's thought for nearly a quarter of a century (1919-1943), the Communist International provided clear answers to the fundamental issues posed to the working class and the mankind: those of war and peace, of the struggle for democracy, against fascism, of the development of the national liberation movement, of the role of socialism, and of the way to mobilise the masses to stand up and carry out the socialist revolution. From the other perspective, many of the ideas raised by the Communist International were firmly supplemented to the theoretical treasure of Marxism-Leninism.

Keywords: Marxism-Leninism, V.I. Lenin, Communist International.

Subject classification: Philosophy

1. Mở đầu

V. I. Lê-nin và Quốc tế Cộng sản, những từ ngữ vĩ đại đó gắn bó mật thiết với nhau. V. I. Lê-nin là lãnh tụ cách mạng xã hội chủ nghĩa đầu tiên trong lịch sử nhân loại giành

thắng lợi, đồng thời cũng là người sáng lập và lãnh đạo Quốc tế Cộng sản trong thời kỳ trỗi nước. Hoạt động của V.I. Lê-nin trong Quốc tế Cộng sản là sự đóng góp to lớn của Người vào sự phát triển cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân quốc tế và

tất cả các dân tộc bị áp bức chống chủ nghĩa đế quốc, vì sự thực hiện những tư tưởng vĩ đại của C. Mác và Ph. Ăng-ghe-n. Bài viết phân tích trò của V.I. Lê-nin trong những năm đầu Quốc tế Cộng sản mới được thành lập, trong việc hoạch định cơ sở lý luận, chiến lược và sách lược của phong trào cộng sản quốc tế, những hoạt động thực tiễn quan trọng nhất của V.I. Lê-nin trong Quốc tế Cộng sản, sự giúp đỡ của Người cho các Đảng Cộng sản cũng như mối quan hệ qua lại khăng khít của Người với Quốc tế Cộng sản trong bốn kỳ Đại hội đầu (1919-1922) hình thành và phát triển của tổ chức này.

2. Quá trình thành lập Quốc tế Cộng sản và hoạt động của V.I. Lê-nin trong thời gian các kỳ Đại hội I-IV

Các công việc chuẩn bị thành lập Quốc tế Cộng sản (Quốc tế III) đã được V.I. Lê-nin tích cực thực hiện trong một thời gian dài trước, trong và sau Cách mạng tháng Mười Nga vĩ đại. Ngày 24/1/1918, tại Petrograd đã diễn ra hội nghị quốc tế các đại biểu đảng Bôn-sê-vich Nga và các đảng dân chủ xã hội cánh tả của nhiều nước châu Âu, Bắc Mỹ. Hội nghị đã ra quyết định triệu tập đại hội quốc tế các đảng xã hội cánh tả dựa trên các điều kiện: “1. Đòi hòa bình ngay lập tức; 2. Ủng hộ Cách mạng tháng Mười Nga và chính quyền Xô viết” [4]. Đến cuối năm 1918, V.I. Lê-nin đã làm việc trực tiếp phác thảo chương trình cụ thể của Đại hội thành lập Quốc tế Cộng sản, trong đó ông trình bày những nguyên tắc bắt buộc đối với các thành viên của Quốc tế mới: dứt khoát đoạn tuyệt với trào lưu Sô-vanh xã hội, đấu tranh vì cách mạng xã hội chủ nghĩa và chuyên chính vô sản, mở rộng hoạt động cách mạng ra ngoài phạm vi nghị trường.

Dự thảo sơ bộ cương lĩnh đã được hoàn thành trên cơ sở các chỉ dẫn của V.I. Lê-nin và sau những chỉnh sửa, bổ sung cẩn trọng của chính Người đã được công bố thành lời kêu gọi của “Đại hội lần thứ nhất Quốc tế Cộng sản”, trong đó chỉ rõ nhiệm vụ hiện nay của giai cấp vô sản là nhanh chóng giành lấy chính quyền nhà nước và thiết lập chuyên chính vô sản. Xác định các nhiệm vụ của chính quyền vô sản trong lĩnh vực chính trị và kinh tế.

Tháng 1/1919, Dự thảo nêu trên đã được hội nghị đại biểu nhiều đảng cộng sản và xã hội cánh tả thông qua tại Mát-xcơ-va. Theo đề nghị của V.I. Lê-nin, hội nghị ra lời hiệu triệu (công bố trên báo “Sự thật” ngày 24/1/1919) các đảng, các nhóm và các tổ chức cách mạng chung sức thành lập gấp Quốc tế Cộng sản.

Cũng như tại các Đại hội II, III, IV sau này, V.I. Lê-nin lãnh đạo công việc thực tế chuẩn bị cho Đại hội I của Quốc tế Cộng sản. Ông soạn chương trình nghị sự của Đại hội, bố trí nhân sự và viết văn kiện chính bản cuối của Quốc tế III “Về chế độ dân chủ tư sản và chuyên chính vô sản” [1, t.37, tr.621]. Ngay cả việc thu xếp chỗ ăn nghỉ cho các đại biểu đến dự đại hội cũng được V.I. Lê-nin quan tâm chu đáo [2, t.50, tr.349].

Ngày 1/3/1919, V.I. Lê-nin điều khiển Hội nghị trừ bị nhóm đại biểu thảo luận những vấn đề cơ bản tiến hành đại hội. Phiên chính thức của Hội nghị này đã khai mạc tại Điện Krem-lin Mát-xcơ-va chiều ngày 2/3/1919 dưới sự chủ tọa của V.I. Lê-nin. Từ ngày 4/3/1919 Hội nghị đã làm việc với tư cách Đại hội lần thứ nhất Quốc tế Cộng sản với 52 đại biểu của 35 tổ chức đảng từ 21 nước Âu, Á, Mỹ tham dự. Kết quả bỏ phiếu cho thấy tất cả các đảng đều đã nhất trí thông qua Nghị quyết lịch sử (không có phiếu chống, chỉ có 1 phiếu trắng

của đại biểu Đức) thành lập Quốc tế Cộng sản. Như vậy, cuộc đấu tranh lâu dài của V.I. Lê-nin, của những người Bôn-sê-vich và những người mác-xít cách mạng các nước đã thắng lợi: Quốc tế Cộng sản đã được thành lập.

Ý nghĩa lịch sử của Đại hội I Quốc tế Cộng sản là ở chỗ, nó đặt khởi đầu cho sự kết nối tư tưởng và tổ chức của các lực lượng cộng sản tất cả các nước. Quốc tế Cộng sản chính là cơ quan lãnh đạo phong trào cộng sản quốc tế đảm bảo sự lớn mạnh về tư tưởng và tổ chức của phong trào, thực hiện vai trò tích cực nhất trong cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản thời đại mới. Việc thành lập Quốc tế III có nghĩa là trong điều kiện thời đại mới khi phong trào công nhân đã có thêm nhiều hơn tính chất quốc tế; chiến lược của chủ nghĩa quốc tế vô sản có được các hình thức tổ chức rành mạch, đáp ứng cao nhất các nhiệm vụ vào thời điểm đó kết thành một khối những người vô sản tất cả các nước.

Về sau, V.I. Lê-nin đều có các hoạt động tích cực tương tự để chuẩn bị các văn kiện và dẫn dắt các Đại hội Quốc tế Cộng sản lần II (19/6-7/8/1920: về những vấn đề cấp bách của phong trào cộng sản thế giới, về tính chất và vai trò của các Đảng Cộng sản, về các đồng minh của giai cấp công nhân trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc); lần III (22/6-12/7/1921: lời cuốn đông đảo người lao động về phía Đảng Cộng sản, thành lập Mặt trận công nhân thống nhất); lần IV (5/11-5/12/1922, Đại hội cuối cùng có sự tham gia của V.I. Lê-nin: tổng kết cuộc đấu tranh của các Đảng Cộng sản nhằm thành lập Mặt trận công nhân thống nhất và chính phủ công nhân).

Trong các tác phẩm thời kỳ 1919-1922, V.I. Lê-nin luận chứng cho khả năng xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước Nga, làm rõ nội dung của thời kỳ quá độ sau chiến thắng

của cách mạng, dự định những con đường cụ thể xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội. V.I. Lê-nin không ít lần chỉ ra rằng sự nghiệp xây dựng xã hội chủ nghĩa ở đất nước Xô viết là bộ phận hợp thành quan trọng nhất cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân toàn thế giới chống lại chủ nghĩa tư bản, vì chủ nghĩa xã hội thắng lợi trên toàn thế giới.

Vạch ra ý nghĩa quốc tế của công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở đất nước Xô viết, đóng góp của những người cộng sản Nga Xô viết vào sự phát triển của quá trình cách mạng thế giới, V.I. Lê-nin viết: “Hiện nay chúng ta ảnh hưởng tới cách mạng quốc tế chủ yếu là bằng chính sách kinh tế của mình. Tất cả mọi người, tất cả những người lao động ở khắp các nước trên thế giới... đều chăm chú nhìn vào nước Cộng hòa Xô viết Nga... khi chúng ta giải quyết được nhiệm vụ đó, thì chúng ta sẽ giành được thắng lợi một cách chắc chắn và quyết định trên phạm vi thế giới” [2, t.43, tr.410].

Đảng Cộng sản coi việc trang bị cho các đảng anh em kinh nghiệm đấu tranh của mình vì thắng lợi của chủ nghĩa xã hội ở đất nước Xô viết là trách nhiệm quan trọng nhất. Với mục đích đó trong chương trình nghị sự các Đại hội II và IV của Quốc tế Cộng sản và các phiên họp Ban Chấp hành Trung ương luôn có những vấn đề sách lược của Đảng Cộng sản Nga (b) và Chính sách kinh tế mới (NEP). Các báo cáo của V.I. Lê-nin về các sự kiện đó đều là sự tổng kết sâu sắc lý luận và thực tiễn xây dựng chủ nghĩa xã hội sau khi thiết lập chuyên chính vô sản và chuyển sang xây dựng xã hội chủ nghĩa. Trong báo cáo tại Đại hội III Quốc tế Cộng sản, V.I. Lê-nin đã nêu những nguyên tắc chung của NEP cần áp dụng cho tất cả các nước bước lên con đường xã hội chủ nghĩa. V.I. Lê-nin luận chứng sự cần thiết của liên minh công nông

như nguyên tắc tối cao của chuyên chính vô sản, xác định cách thức lôi cuốn dần dần quần chúng nông dân vào sự nghiệp xây dựng xã hội chủ nghĩa - là điều có ý nghĩa to lớn đối với việc củng cố kinh tế và chính trị bên trong nhà nước vô sản đầu tiên. NEP của Đảng Cộng sản Nga (b) thấm đẫm tư tưởng của V.I. Lê-nin về mối liên hệ hữu cơ giữa công nghiệp hóa, điện khí hóa đất nước và tập thể hóa nông nghiệp.

V.I. Lê-nin cảnh báo những người cộng sản không được vội vã, phải chống chủ nghĩa phiêu lưu trong mọi hoạt động. Người dạy, chính sách của Đảng Cộng sản cần hướng đến bảo vệ nhà nước vô sản đầu tiên trên thế giới, ngăn chặn các nước đế quốc bóp nghẹt nó, gìn giữ hòa bình lâu dài, tạo điều kiện xây dựng lại nước Nga. Để làm được các việc đó cần nỗ lực củng cố chuyên chính vô sản, chính quyền Xô viết, liên minh công nông, biến đất nước Xô viết thành cường quốc công nghiệp hùng mạnh, lôi cuốn nông dân tự nguyện tham gia tập thể hóa, nâng cao mức sống và văn hóa cho nhân dân, cải tiến bộ máy nhà nước, gìn giữ sự thống nhất trong đảng, thực hiện chính sách đối ngoại mềm dẻo đúng đắn.

Điều kiện quyết định chiến thắng của chủ nghĩa xã hội, theo V.I. Lê-nin, là củng cố nhà nước vô sản và cơ sở xã hội chủ nghĩa của nó - liên minh công nông, thực hiện triệt để các nguyên tắc của chủ nghĩa quốc tế vô sản, phát triển tình hữu nghị giữa các dân tộc, tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản. Sứ mệnh lịch sử của Đảng Cộng sản sau thắng lợi của cách mạng xã hội chủ nghĩa là dẫn dắt nhân dân đi tới chủ nghĩa xã hội, trở thành người thầy và lãnh tụ của nhân dân lao động, người tổ chức và cổ vũ sự nghiệp xây dựng xã hội chủ nghĩa. V.I. Lê-nin còn luận chứng sâu sắc cho đường lối tổng thể của Đảng Cộng sản

hướng đến xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô.

V.I. Lê-nin dạy Đảng Cộng sản, nhân dân Xô viết phải không ngừng củng cố liên minh đất nước Xô viết với cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân ở các nước tư bản và với cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc của nhân dân các nước bị áp bức. Sự đoàn kết của các lực lượng cách mạng cơ bản đó là điều kiện quan trọng nhất cho cuộc đấu tranh của các dân tộc chống chủ nghĩa đế quốc, vì chủ nghĩa xã hội thắng lợi. Học thuyết Lê-nin về khả năng thắng lợi của chủ nghĩa xã hội ở một nước riêng rẽ, kế hoạch xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước Nga Xô viết đã trở thành vũ khí tư tưởng vô giá của toàn thể phong trào cộng sản thế giới.

V.I. Lê-nin trao cho giai cấp vô sản thế giới vũ khí vĩ đại - học thuyết về vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản trong cách mạng và trong tổ chức xã hội xã hội chủ nghĩa, về tính tất yếu thường xuyên đấu tranh của Đảng Cộng sản vì sự trong sạch của lý luận cách mạng, chống các nhóm xét lại hữu khuynh và bè phái tả khuynh trong phong trào cộng sản. Người dạy các Đảng Cộng sản thiết kế toàn bộ hoạt động của mình trên cơ sở phân tích khoa học mọi mâu thuẫn phát triển của thế giới, trên cơ sở thừa nhận các tính quy luật của đấu tranh xã hội. V.I. Lê-nin phát triển sáng tạo học thuyết của C. Mác và Ph. Ăng-ghe-n, bảo vệ tính đúng đắn của nó, làm giàu nó bằng những luận điểm và kết luận mới tương thích với sự phát triển của đấu tranh giai cấp trên thế giới. Hoạt động lý luận của V.I. Lê-nin trải rộng toàn bộ các vấn đề quan trọng nhất của cuộc đấu tranh với chủ nghĩa đế quốc, vì cách mạng xã hội chủ nghĩa và thắng lợi của chủ nghĩa xã hội.

Xuất phát từ sự phân tích toàn diện chủ nghĩa đế quốc như giai đoạn độc quyền,

cuối cùng của chủ nghĩa tư bản, sự chuẩn bị vật chất đầy đủ cho bước quá độ lên chủ nghĩa xã hội, V.I. Lê-nin xây dựng lý luận cách mạng vô sản thế giới. Ông chỉ ra các bộ phận hợp thành quá trình cách mạng thế giới, bao gồm: hoạt động cải tạo cách mạng của nhân dân Liên Xô, đấu tranh giai cấp của giai cấp công nhân các nước tư bản chủ nghĩa, phong trào giải phóng dân tộc của nhân dân các nước thuộc địa, nửa thuộc địa và các nước phụ thuộc. Luận điểm về toàn quyền lãnh đạo của giai cấp vô sản trong đấu tranh cách mạng, về vai trò quyết định của liên minh công nông và toàn thể những người lao động đối với thắng lợi của chủ nghĩa xã hội có vị trí quan trọng trong lý luận cách mạng của V.I. Lê-nin. V.I. Lê-nin phát triển và làm giàu tư tưởng mác-xít về chuyên chính vô sản, vai trò của nó trong cuộc đấu tranh vì chủ nghĩa xã hội, chỉ ra rằng, chuyên chính vô sản là kiểu dân chủ cao nhất - dân chủ vô sản và có thể có các hình thức nhà nước khác nhau. V.I. Lê-nin đã trang bị cho những người cộng sản học thuyết về các tính quy luật xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa và sự phát triển của nó, chứng minh khả năng xây dựng chủ nghĩa xã hội ở một nước, luận chứng các nội dung giai cấp, kinh tế và chính trị của thời kỳ quá độ, dự định kế hoạch cụ thể dần dần đưa giai cấp nông dân đi vào con đường xã hội chủ nghĩa thông qua tập thể hóa, chỉ ra vai trò của nhà nước xã hội chủ nghĩa trong xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Học thuyết Lê-nin về cách mạng dân tộc thuộc địa trong thời đại đế quốc chủ nghĩa và mối liên hệ hữu cơ của nó với cách mạng vô sản thế giới cấu thành cơ sở các chính sách của Quốc tế Cộng sản về vấn đề dân tộc thuộc địa. Dưới dạng cô đọng những kết luận mang tính cương lĩnh, chiến lược, sách lược về vị trí và vai trò

của phong trào giải phóng dân tộc trong quá trình cách mạng thế giới đã được V.I. Lê-nin viết trong “Luận cương về vấn đề dân tộc và thuộc địa”² để trình bày trên diễn đàn Đại hội II Quốc tế Cộng sản (19/6-7/8/1920). Những luận điểm quan trọng này của chủ nghĩa Lê-nin là cơ sở lý luận của phong trào cộng sản, là cội nguồn sức mạnh cải tạo mạnh mẽ và năng lực chiến đấu của nó. Từ cách đặt vấn đề của V.I. Lê-nin về các con đường cách mạng xã hội chủ nghĩa một cách lô gíc dẫn ra các luận điểm quan trọng đã được Quốc tế Cộng sản thông qua như thành lập Mặt trận vô sản thống nhất ở các nước tư bản chủ nghĩa, thành lập Mặt trận thống nhất chống đế quốc ở các nước thuộc địa, nửa thuộc địa và phụ thuộc, hình thành chính phủ công nông.

Lịch sử đấu tranh của giai cấp vô sản chỉ ra rằng chiến thuật là yếu tố động nhất, thay đổi nhanh và nhiều khi làm tăng nhanh sức mạnh của phong trào cách mạng. Đường lối chiến thuật của giai cấp vô sản và của đội tiên phong cách mạng của nó được xác định bởi toàn thể các điều kiện lịch sử cụ thể, các nhân tố chủ quan và khách quan đã định hình ở từng thời điểm. Chiến thuật của phong trào vô sản phụ thuộc vào tương quan lực lượng các giai cấp, vào mức độ tự giác, tính tổ chức và đoàn kết của giai cấp vô sản, vào độ bền vững của khối liên minh giai cấp vô sản với đông đảo các tầng lớp lao động, vào hành vi của các lực lượng giai cấp khác, vào tính đúng đắn của chiến lược, vào sự đồng cảm, ý chí và tính quyết đoán của đội tiên phong cách mạng... V.I. Lê-nin đã dạy Quốc tế Cộng sản và những người cộng sản nghệ thuật chiến thuật - điều đó thể hiện đặc biệt rõ trong tác phẩm *Bệnh áu trĩ “tả khuynh” trong phong trào cộng sản* và trong các phát biểu của ông trên các diễn đàn Đại hội III và IV Quốc tế Cộng sản.

Tư tưởng V.I. Lê-nin về các phương thức tổ chức đấu tranh chính trị, về các hình thức, phương tiện và phương pháp hành động cách mạng là hạt nhân trong cơ sở chiến thuật của các đảng cộng sản.

Dưới sự lãnh đạo của V.I. Lê-nin, Quốc tế Cộng sản đã đề ra các cơ sở cho công tác tổ chức của phong trào cộng sản quốc tế, mà hạt nhân chính là các nguyên tắc tổ chức của chủ nghĩa Bôn-sê-vich được làm giàu thêm bằng thực tiễn quốc tế. Những nguyên tắc này đã đáp ứng đầy đủ các điều kiện lịch sử, các yêu cầu đấu tranh giai cấp trong thời đại đế quốc chủ nghĩa, còn cách mạng vô sản theo cả ý nghĩa lẫn nội dung đều mang tính chất quốc tế; chúng nhanh chóng vượt ra khỏi phạm vi một nước và được thừa nhận rộng rãi trong phong trào cộng sản.

Hoạt động của V.I. Lê-nin trong Quốc tế Cộng sản có ý nghĩa quan trọng nhất đối với việc tạo lập sự thống nhất các đảng cộng sản, sự thống nhất ý chí và hành động của chúng, điều đó được đảm bảo bởi tính đúng đắn của các nguyên tắc tập trung dân chủ. Các nguyên tắc tổ chức của V.I. Lê-nin đã giúp cho Quốc tế Cộng sản giáo dục các đảng cộng sản theo tinh thần cách mạng triệt để, đấu tranh kiên trì vì những mục tiêu trước mắt và lâu dài cấp thiết của tất cả những người lao động, giáo dục đội ngũ đảng viên tính kỷ luật dựa trên sự hiểu biết tự giác, nghĩa vụ cộng sản, ngăn chặn hoạt động bè phái chống đảng. Công việc đồ sộ của V.I. Lê-nin tại Quốc tế Cộng sản đã thúc đẩy các đảng cộng sản trở thành đội tiên phong thực sự trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, vì chủ nghĩa xã hội.

V.I. Lê-nin xây dựng Quốc tế Cộng sản như tổ chức hiện thực hóa chủ nghĩa quốc tế vô sản và không khoan nhượng chủ nghĩa dân tộc tư sản và tiểu tư sản. V.I. Lê-nin

kiên trì nhấn mạnh nỗ lực mang tính quốc tế của cuộc đấu tranh giai cấp của giai cấp vô sản vốn đã vượt ra khỏi phạm vi một nước. Người chỉ ra rằng cách mạng xã hội chủ nghĩa ở bất kỳ nước nào cũng đều là bộ phận hợp thành của cách mạng vô sản thế giới. Người viết: “Cuộc đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội là cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản *quốc tế* cách mạng. Chính vì chủ nghĩa tư bản đã *liên kết* toàn thế giới thành một guồng máy kinh tế duy nhất, cho nên cuộc đấu tranh ấy không thể không mang tính chất quốc tế” [2, t.54, tr.466].

V.I. Lê-nin cho rằng, chủ nghĩa quốc tế trên thực tế - có một và chỉ có một: làm việc quên mình vì sự phát triển của phong trào cách mạng và đấu tranh cách mạng ở nước mình, ủng hộ (bằng cách tuyên truyền, cảm thông chia sẻ, bằng vật chất) cuộc đấu tranh đó, đường lối đó, trong tất cả các nước không loại trừ. Những luận điểm đó thể hiện điểm quyết định của chủ nghĩa quốc tế vô sản có ý nghĩa đối với mọi thời kỳ đấu tranh cách mạng, đối với tất cả các đội ngũ của phong trào cách mạng dân chủ, dù nó được hiện thực hóa khác nhau ở các nước xã hội chủ nghĩa và các nước tư bản chủ nghĩa, trong những năm chiến tranh và những năm hòa bình...

Trong các phát biểu của V.I. Lê-nin, trong các nghị quyết của Quốc tế Cộng sản do Người soạn thảo, đều có sự luận chứng chủ nghĩa quốc tế vô sản - trách nhiệm cách mạng của những người cộng sản bảo vệ các nước cộng hòa Xô viết, bảo vệ những thành quả của chủ nghĩa xã hội. Trong khi trung tâm của toàn thể phong trào cách mạng thế giới là đất nước Xô viết nằm trong vòng vây thù địch của chủ nghĩa tư bản. Vấn đề hoàn toàn xác định - bảo vệ Liên Xô có nghĩa là củng cố các vị thế cho

phong trào cách mạng mới ở đất nước bất kỳ. Lịch sử chỉ ra tính đúng đắn tuyệt đối của luận điểm này. Chính sự thành lập và củng cố Liên Xô là bước ngoặt của lịch sử thế giới, nhờ đó đã hình thành hệ thống xã hội chủ nghĩa thế giới, và nó đã tác động mang tính quyết định đến các quá trình thế giới. Sự bảo vệ chủ nghĩa xã hội hiện thực ngày nay vẫn là trách nhiệm quan trọng nhất của những người cộng sản toàn thế giới. Những luận điểm của V.I. Lê-nin về chủ nghĩa quốc tế vô sản ngày nay vẫn có ý nghĩa vĩ đại cho các cuộc đấu tranh của người lao động.

3. Đóng góp của Quốc tế Cộng sản dưới sự dẫn dắt của V.I. Lê-nin cho phong trào cách mạng thế giới

Công việc to lớn của V.I. Lê-nin để thành lập và củng cố Quốc tế Cộng sản, tổng kết kinh nghiệm cách mạng quốc tế là nhân tố quan trọng nhất của việc tổ chức quốc tế này của những người cộng sản ngay lập tức đứng vào tâm điểm cuộc đấu tranh giai cấp, thực hiện vai trò người lãnh đạo cách mạng của giai cấp vô sản và của các tầng lớp lao động khác. Dưới sự lãnh đạo của V.I. Lê-nin, Quốc tế Cộng sản đã triển khai hoạt động cách mạng trên nhiều phương diện, thống nhất chủ nghĩa Mác - Lê-nin với phong trào công nhân quốc tế, đảm bảo sự thống nhất lý luận Mác - Lê-nin và thực tiễn cách mạng. Không dung hòa với chủ nghĩa cơ hội cả về lý luận lẫn thực tiễn, với mọi sự thỏa hiệp, Quốc tế Cộng sản đã hành động như bộ tham mưu cách mạng quốc tế, tập thể chiến đấu lãnh đạo cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản và chuẩn bị cho các đảng cộng sản chiến đấu đến cùng với giai cấp tư sản nhằm giành chính quyền.

Chủ nghĩa Lê-nin là ngọn cờ tư tưởng - lý luận của phong trào cộng sản quốc tế. Quốc tế Cộng sản luôn xem chủ nghĩa Mác - Lê-nin là một học thuyết quốc tế thống nhất và nhấn mạnh không có chủ nghĩa Lê-nin sau Cách mạng tháng Mười thì cũng không thể có chủ nghĩa Mác cách mạng. Quốc tế Cộng sản cũng chống lại mọi ý đồ gán cho chủ nghĩa Lê-nin tính chất dân tộc hạn hẹp, chống quan điểm cho rằng nó được rút ra từ những điều kiện đặc thù của nước Nga. Trái lại, chủ nghĩa Lê-nin là sản phẩm của toàn thể phong trào cộng sản quốc tế. Đi theo những luận điểm của chủ nghĩa Lê-nin, Quốc tế Cộng sản và các ban của nó đã phân tích các điều kiện kinh tế - xã hội và chính trị của đấu tranh giai cấp trên khắp các châu lục, ở mọi nước, bằng những nỗ lực tập thể vạch thảo chiến lược, sách lược và chiến thuật của toàn thể phong trào cộng sản nói chung, cũng như riêng trong mỗi đảng cộng sản. Toàn bộ kinh nghiệm sau đó của phong trào cộng sản đã xác nhận hoàn toàn tính đúng đắn sâu sắc của lý luận Lê-nin về cách mạng.

Mọi văn kiện của Quốc tế Cộng sản đều luôn nhấn mạnh sự ủng hộ vô điều kiện đối với V.I. Lê-nin và nước Nga Xô viết trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội như là bổn phận quan trọng nhất của những người cộng sản tất cả các nước. Ngược lại, nước Nga Xô viết là điểm tựa vững chắc cho mọi cuộc đấu tranh của những người bị áp bức bóc lột; nước Nga là tổ quốc và tiền đồn của cách mạng vô sản thế giới.

Quốc tế Cộng sản là tổ chức cộng sản toàn thế giới đầu tiên trong lịch sử thống nhất những người theo chủ nghĩa Mác - Lê-nin tất cả các châu lục. Cốt lõi lịch sử quan trọng nhất của Quốc tế Cộng sản là tuân thủ đúng các chỉ dẫn của V.I. Lê-nin, tổ chức này đã có nhiều hoạt động giúp đỡ mang tính quyết định vào việc thành lập, củng cố

về mặt tổ chức và chính trị - tư tưởng của các đảng cộng sản vốn sinh ra trong cuộc đấu tranh với chủ nghĩa cơ hội dân chủ xã hội, thỏa hiệp và trong gần 25 năm tồn tại đã là hiện thân của trào lưu cách mạng nhất trong phong trào công nhân.

Quốc tế Cộng sản cũng là biểu tượng của khối liên minh và sự thống nhất ba dòng thác cách mạng quan trọng nhất của thời đại - Liên Xô mà từ thời điểm ra đời đã trở thành mặt trận cơ bản của cách mạng xã hội chủ nghĩa thế giới, giai cấp công nhân các nước tư bản chủ nghĩa, quần chúng nhân dân các nước thuộc địa và phụ thuộc. Gắn với tên tuổi V.I. Lê-nin, với hoạt động của Quốc tế Cộng sản còn là việc vạch thảo quan điểm liên minh và tương trợ lẫn nhau giữa các nước cộng hòa Xô viết, giai cấp công nhân quốc tế và phong trào giải phóng dân tộc nhằm đạt tới những mục đích chung để cuối cùng dẫn đến chủ nghĩa xã hội. V.I. Lê-nin đã xác định nội dung cụ thể của liên minh đó, các hình thức tương trợ và con đường mà theo đó từng lực lượng tham gia vào sự nghiệp cách mạng chung thế giới. Những tư tưởng đó của V.I. Lê-nin ngày nay vẫn tiếp tục là nền tảng lý luận để luận chứng cho vai trò, vị trí và các hình thức tham gia của từng dòng thác cách mạng trong quá trình cách mạng chung thế giới.

Quốc tế Cộng sản đã phát cao ngọn cờ quốc tế vô sản, truyền bá các nguyên tắc của nó cho toàn thể phong trào cách mạng giải phóng trên thế giới, làm giàu nội dung của chủ nghĩa quốc tế. Nó phân đấu không mệt mỏi nhằm kết hợp bền chặt tính chất quốc tế của cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản với các hình thức đấu tranh đặc thù dân tộc. Những cơ sở, những chuẩn mực và nguyên tắc hoạt động của phong trào cộng sản quốc tế được vạch thảo dưới sự lãnh đạo của V.I. Lê-nin không bao giờ là những

sơ đồ cứng nhắc, bất biến. V.I. Lê-nin luôn nhấn mạnh chúng là quan điểm tổ chức chung của các đảng cộng sản, của hoạt động cách mạng. Trong thực tiễn đấu tranh, các nguyên tắc chung được cụ thể hóa, phụ thuộc vào các điều kiện đang có. Những cơ sở và chuẩn mực chung đó còn biến động cả theo chiều lịch sử. Chúng và các nguyên tắc Lê-nin trong đời sống và hoạt động của các đảng cộng sản luôn được làm giàu theo đà phát triển đấu tranh giai cấp trên trường quốc tế và bên trong mỗi nước, sự tích lũy kinh nghiệm cách mạng và sự trưởng thành của chính phong trào cộng sản.

Quốc tế Cộng sản đảm bảo sự thống nhất hành động của các đảng cộng sản trong giải quyết những nhiệm vụ chính trị quan trọng nhất của thời đại: tuyên bố bảo vệ nhà nước vô sản đang tồn tại hiện thực ở Liên Xô là bổn phận cao nhất của những người cộng sản toàn thế giới, đấu tranh vì hòa bình chống nguy cơ chiến tranh đế quốc, đấu tranh chống chủ nghĩa phát xít, huy động mọi lực lượng đứng lên tiêu diệt chủ nghĩa Hitle trong chiến tranh thế giới thứ hai...

V.I. Lê-nin và Quốc tế Cộng sản dạy những người cộng sản thực hiện triệt để đường lối giai cấp đối với tất cả các nhóm xã hội, với các đảng và tổ chức chính trị. Cả hai đều cùng nhấn mạnh tính tất yếu độc lập của đảng cộng sản trong các mối quan hệ lẫn nhau với toàn thể các lực lượng chính trị, bao gồm cả các lực lượng dân chủ cách mạng, trong thực hiện chính sách của các khối liên minh, sự thống nhất của tất cả các lực lượng tả khuynh, trong việc thiết lập các mối tiếp xúc và liên hệ với tất cả các tổ chức xã hội của giai cấp công nhân và những người lao động, trong quá trình hoạt động nghị trường, thị chính, nghiệp đoàn, trong công tác với đông đảo quần chúng. V.I. Lê-nin và Quốc tế Cộng sản thường

xuyên chăm lo giáo dục cho các đảng cộng sản năng lực nắm bắt mọi hình thức vận động xã hội và khăn trương chuyển từ hình thức đấu tranh này sang hình thức khác, linh hoạt trong lựa chọn hình thức đấu tranh hòa bình hay vũ trang.

Các nghị quyết của Quốc tế Cộng sản luôn nhấn mạnh nhiệm vụ quan trọng nhất của các đảng cộng sản là đảm bảo vai trò tiên phong trong mọi thời kỳ cách mạng bằng cách đưa ra các khẩu hiệu chính trị đúng đắn và xác định đúng các nhiệm vụ, luôn nêu các sáng kiến cách mạng, tham gia tích cực vào cuộc đấu tranh của những người lao động, vào công việc tổ chức triển khai các phong trào quần chúng và các hoạt động thực tiễn. Chỉ có đảng cộng sản, khi nó thực sự là đội tiên phong của giai cấp cách mạng, khi lôi cuốn vào mình tất cả những đại biểu tốt nhất, khi nó được tạo thành từ những người cộng sản rất tự giác, trung thành nhất đã được giáo dục, tôi luyện bởi kinh nghiệm bền bỉ đấu tranh cách mạng, nếu đảng đó biết gắn bó mình không tách rời với toàn bộ đời sống giai cấp của mình, qua nó với toàn thể quần chúng bị bóc lột, gieo vào lòng giai cấp đó và khối quần chúng đó niềm tin son sắt - chỉ có đảng như thế mới đủ năng lực lãnh đạo giai cấp vô sản trong trận chiến cuối cùng, cương quyết, không thương tiếc chống lại tất cả các lực lượng tư bản chủ nghĩa [1, t.41, tr.224-225]. Thấm nhuần tư tưởng này của V.I. Lê-nin, Quốc tế Cộng sản dạy những người cộng sản rằng, chủ nghĩa quốc tế vô sản đòi hỏi họ phải đặt lợi ích đấu tranh ở một nước dưới lợi ích của cuộc đấu tranh chung trên quy mô toàn thế giới, thực hiện trong một nước tối đa những gì có thể để củng cố sức mạnh của giai cấp vô sản thế giới, để làm suy yếu vị thế của chủ nghĩa tư bản.

4. Kết luận

Hoạt động của V.I. Lê-nin trong Quốc tế Cộng sản đã chỉ rõ các cơ sở lý luận và chính trị của phong trào cộng sản thế giới đương thời, các nguyên tắc quan hệ lẫn nhau giữa các Đảng Cộng sản đã được vạch ra như thế nào trong thời đại lịch sử mới bằng những nỗ lực tập thể dưới sự lãnh đạo của Người, các truyền thống Lê-nin trong Quốc tế Cộng sản đã được hình thành như thế nào. Những nền tảng mà V.I. Lê-nin đã đặt ra trong hoạt động của các Đảng Cộng sản cho phép các Đảng Cộng sản đi đầu thành đội tiên phong tiên bộ xã hội của nhân loại. Những người cộng sản là lực lượng chính trị đông đảo, có tổ chức nhất, thực sự chiến đấu đứng ở hàng đầu cách mạng thế giới, hàng đầu tiên bộ xã hội của nhân loại, là lực lượng sáng tạo nền văn minh mới, cộng sản chủ nghĩa, thực sự tiến bộ.

Chú thích

² Như đã biết, “Các luận cương” này đã có ảnh hưởng mạnh mẽ đến Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh, thức tỉnh ở Người con đường cứu nước, giải phóng dân tộc Việt Nam dưới ngọn cờ cách mạng vô sản, chủ nghĩa cộng sản.

Tài liệu tham khảo

- [1] V.I. Lê-nin (1977), *Toàn tập*, t.37, 41, Nxb Tiên bộ, Mát-xcơ-va.
- [2] V.I. Lê-nin (1978), *Toàn tập*, t.43, 50, 54, Nxb Tiên bộ, Mát-xcơ-va.
- [3] V.I. Lê-nin (1981), *Toàn tập*, t.45, Nxb Tiên bộ, Mát-xcơ-va.
- [4] Báo *Sự thật* ngày 12/2/1918 (tiếng Nga).

